

**ČESKÉ DRUŽSTEVNICTVÍ
A VYBRANÉ STATISTICKÉ ÚDAJE
ZA ROK 2023**

**CZECH CO-OPERATIVE
MOVEMENT AND SELECTED
STATISTICAL DATA IN 2023**

PRAHA 2024/PRAGUE 2024

Soubor „České družstevnictví a vybrané statistické údaje za rok 2022“ plynule navazuje na předchozí statistické přehledy „Vybrané údaje o českém družstevnictví za rok... „,

Soubor zahrnuje údaje týkající se družstev, která byla k 31. 12. 2023 členy družstevních svazů sdružených v Družstevní Asociaci ČR a základní ukazatele o bytových a peněžních družstvech stojících mimo DA ČR.

Faktografická část je předkládána v anglické verzi – strana 31.

Autoři

Zpracoval kolektiv autorů Výchovně vzdělávací komise Družstevní Asociace ČR.

červen 2024

Obsah/Content

(Factual [Statistical] Part in the English language see page 31)

I. VŠEOBECNÁ ČÁST	5
DA ČR.....	5
Realcoop, s.r.o.....	6
Členské svazy DA ČR, jejich podniky, přidružené organizace a zájmová sdružení	7
SČMBD.....	7
Sdružení, která jsou součástí SČMBD.....	8
SČMSD.....	9
Obchodní korporace SČMSD a družstev.....	11
SČMVD.....	13
Zájmová sdružení výrobních družstev	16
ZS ČR.....	17
Vybrané odbytové organizace ZS ČR.....	19
Družstva a sdružení, která nejsou členy DA ČR	20
II. FAKTOGRAFICKÁ ČÁST	21
Základní údaje o družstevnictví v ČR k 31. 12. 2023.....	21
a) Družstva sdružená v členských svazech DA ČR	22
SČMBD.....	22
SČMSD.....	22
Obchodní korporace.....	23
Školský systém SČMSD.....	23
SČMVD.....	23
ZS ČR.....	24
Realcoop, s.r.o.....	24
b) Družstva a sdružení družstev, která nejsou členy DA ČR	25
Bytové družstevnictví.....	25
Peněžní družstevnictví.....	25

III. PŘEHLED PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ	26
IV. ČLENSTVÍ V MEZINÁRODNÍCH ORGANIZACÍCH.....	28
DA ČR.....	28
SČMBD.....	28
SČMSD.....	28
SČMVD.....	28
ZS ČR.....	29
Osobní zastoupení.....	30
V. FACTUAL (STATISTICAL) PART IN THE ENGLISH LANGUAGE.....	31
Basic information on co-operatives – state as at 31. 12. 2022.....	31
a) Co-operatives associated in CA CR member unions.....	32
b) Co-operatives which are not members of CA CR.....	35

I. Všeobecná část

DRUŽSTEVNÍ ORGANIZACE V ČESKÉ REPUBLICCE

DRUŽSTEVNÍ ASOCIACE ČR – DA ČR

Těšnov 5, 110 01 Praha 1

ústředna: 224 805 111

tel: 224 805 141

e-mail: sekretariat@dacr.cz

<http://www.dacr.cz>

předseda představenstva Ing. Pavel Březina
výkonný ředitel David Füllsack, DiS.

Ing. Pavel Březina

DRUŽSTEVNÍ ASOCIACE ČESKÉ REPUBLIKY je zájmovým sdružením právnických osob k projednávání a řešení společných družstevních záležitostí, k ochraně, podpoře a uplatňování zájmů družstev a jejich členů a k reprezentaci českého družstevnictví v zahraničí. V současné době jsou jejími členy čtyři družstevní svazy: Svaz českých a moravských bytových družstev, Svaz českých a moravských spotřebních družstev, Svaz českých a moravských výrobních družstev a Zemědělský svaz České republiky.

Družstevní Asociace ČR ve své činnosti navazuje na tradice českého družstevního hnutí. Jako zastřešující orgán českého a moravského družstevnictví reprezentuje zájmy družstevnictví vůči zákonodárné a výkonné státní moci a na veřejnosti a usiluje o to, aby družstva dosáhla odpovídajícího postavení v hospodářském i politickém systému ČR. Velkou pozornost věnuje legislativní činnosti, což vyplývá i z toho, že DA ČR je oficiálním připomínkovým místem při projednávání legislativních norem. Ve vztahu k členským organi-

zacím zabezpečuje poradenskou činnost a koordinaci postupů ve věcech společného zájmu. V souvislosti s členstvím v EU je prvořadým zájmem účast v procesu aplikace evropských norem do českého právního řádu a zajištění výkladu pro praxi členských svazů a družstev. Pro posílení autority družstevního hnutí realizuje DA ČR řadu dalších aktivit. Například rozvíjí výchovně vzdělávací činnost, zaměřující se jednak na systém vzdělávání v rámci českého družstevnictví a jednak na spolupráci s vybranými vysokými školami. S tím jsou spojeny různé propagační a osvětové iniciativy, jako například přednášky, semináře, konference, motivační soutěž pro studenty, tematické výstavy, exkurze apod. Významným činitelem v této působnosti je i Muzeum družstevnictví a jeho knihovna, neboť představuje důležitý informační zdroj a zázemí o historii českých bytových, spotřebních, výrobních, zemědělských a dalších družstev a zároveň názorně prezentuje družstevnictví jako nedílnou součást politických, kulturních, hospodářských a sociálních dějin českých zemí od roku 1847 do současnosti.

Družstevní Asociace ČR jakožto národní družstevní centrála je dlouholetým členem Mezinárodního družstevního svazu. Představitelé družstevnictví České republiky jsou členy řady mezinárodních družstevních orgánů a specializovaných sektorových organizací, kde zauímají významná postavení. Zahraniční aktivity DA ČR, vedle konkrétní odborné práce v jednotlivých orgánech, jsou průběžně rozvíjeny s cílem posilovat image českého družstevnictví na mezinárodní scéně a podporovat propagaci družstevních principů v celosvětovém měřítku.

Podnik s kapitálovou účastí DA ČR

REALCOOP, s. r. o.
Těšnov 5, 110 01 Praha 1
tel: 224 805 232, 224 805 233
e-mail: fullsack@realcoop.cz

jednatel David Füllsack, DiS.

Členské svazy DA ČR, jejich podniky, přidružené organizace a zájmová sdružení

SVAZ ČESKÝCH A MORAVSKÝCH BYTOVÝCH DRUŽSTEV – SČMBD

Podolská 50, 147 01 Praha 4

tel: 241 087 111

e-mail: scmbd@scmbd.cz

<http://www.scmbd.cz>

předseda Ing. Jan Vysloužil

e-mail: jan.vyslouzil@scmbd.cz

1. místopředseda Ing. Petr Kuča

e-mail: kuca@sbdhlubina.cz

místopředsedkyně JUDr. Pavla Příkopová

e-mail: pavla.prikopova@scmbd.cz

Ing. Jan Vysloužil

SVAZ ČESKÝCH A MORAVSKÝCH BYTOVÝCH DRUŽSTEV je zájmovým sdružením bytových družstev a společenství vlastníků jednotek s působností v celé České republice. Poskytuje svým členům odbornou metodickou pomoc a zastupuje je v jednáních s vládou, Parlamentem ČR a dalšími státními i nestátními orgány a organizacemi. Je členem mezinárodních družstevních organizací a udržuje styky se zahraničními institucemi obdobného typu. V současné době svaz sdružuje cca 691 bytových družstev a společenství vlastníků

ků bytových jednotek, která vlastní či spravují cca 631567 bytových a nebytových jednotek, což je cca 18% všech bytů v ČR. V převažující části se jedná o byty v panelových domech, kde bytová družstva zajišťují komplexní opravy a zateplení objektů. Mimo správy vlastních bytů, kterých je cca polovina, bytová družstva spravují byty i měst a obcí a dalších 15 763 společenství vlastníků jednotek. SČMBD je tak největším organizovaným správcem bytového fondu v ČR.

Součástí SČMBD jsou také následující sdružení:

(Data týkající se jednotlivých sdružení jsou zahrnuta v celkové statistice)

Sdružení malých bytových družstev a společenství vlastníků Moravy a Slezska, z.s.

Bašty 413/2, 602 00 Brno

IČ: 265 87 718

Tel.: 542 214 136

e-mail: ur.jiznimorava@scmbd.cz

předseda **Lubomír Jenč**

místopředseda **JUDr. Ladislav Kvasnička**

Stav k 31. 12. 2023

Počet členů112

Počet bytů2083

Sdružení Rady pražských BD, SVJ a právnických osob s obdobnou činností PRAGOBYD

Podolská 50, 147 00 Praha 4,

Tel.: 605 260 101

e-mail: pragobyd@scmbd.cz

předseda **JUDr. Milan Kaňka**

místopředseda **Ing. Evžen Bíleka**

Stav k 31. 12. 2023

Počet členů102

Počet bytů2995

SVAZ ČESKÝCH A MORAVSKÝCH SPOTŘEBNÍCH DRUŽSTEV – SČMSD

U Rajské zahrady 1912/3, 130 00 Praha 3 - Žižkov
tel: 224 106 334,
e-mail: scmsd@coop.cz
<http://www.skupina.coop>

předseda Ing. Pavel Březina
místopředseda Ing. Ladislav Kravák, MBA

Ing. Pavel Březina**SKUPINA COOP:**

Spotřební družstva Skupiny COOP sdružená ve Svazu českých a moravských spotřebních družstev se dlouhodobě řadí mezi největší maloobchodní prodejce v České republice. Díky svým výkonům se stabilně drží kolem 8. pozice na trhu. Ve své působnosti se spotřební družstva dlouhodobě soustřeďují na podporu tuzemských a regionálních výrobců a dodavatelů, čímž současně podporují i regionální zaměstnanost. Mnohá družstva jsou držiteli významných ocenění za kvalitu a realizu-

jí vlastní programy na podporu regionálních potravin. Ve velkém množství regionů jsou právě spotřební družstva největšími zaměstnavateli. Prodejny COOP tak na domácím trhu nabízí největší zastoupení regionálních výrobců a v mnoha obcích nabízejí široké množství služeb místním obyvatelům. Jednotlivá spotřební družstva také investují do rozvojových projektů a modernizace maloobchodní sítě. Spotřební družstevnictví se v České republice stále setkává s problémy především v otázce udržitelnosti prodejen v malých obcích, kde vlivem klesajícího množství obyvatel klesá i ziskovost prodejen, které se dostávají do ztráty. Jednotlivá spotřební družstva se tuto situaci snaží kompenzovat především zaváděním nových služeb na prodejny tak, aby se prodejna stala centrálním místem obce pro obyvatele. V roce 2022 byl v rámci řešení udržitelnosti prodejen na venkově spuštěn unikátní koncept automatizovaných prodejen, které fungují v režimu 24/7 a kombinují výhody kamenné prodejny a nových technologií. Umožňují tak zákazníkům nakoupit v kteroukoliv denní i noční dobu, přičemž v automatizovaném režimu je

prodejna zcela bez obsluhy. Hlavními cíli prodejen tohoto typu jsou zejména naprostá časová svoboda zákazníka, nižší provozní náklady, a tím možnost udržení prodejen, které často představují místo pro setkávání místních obyvatel. Pro vstup do automatizované prodejny je potřeba speciální aplikace a aktivovaná bankovní identita. Ke konci loňského roku bylo provozováno již 23 prodejen tohoto typu, a to jak v městských oblastech, tak i na vesnicích. Rozvoj automatizovaných prodejen pokračuje i nadále, nyní často i ve spolupráci s obcemi, které v některých případech provozují franšízové prodejny i zcela bez obsluhy.

Svaz českých a moravských spotřebních družstev je zájmové sdružení právnických osob. Hájí zájmy členských družstev ve vztahu ke státním orgánům, reprezentuje je doma i v zahraničí. Samostatně, jakož i v rámci svého členství v odvětvových a odborných organizacích a institucích prosazuje zájmy a potřeby družstev ve vztahu k politickým a společenským strukturám ČR. Připomínkuje návrhy právních předpisů a jejich novely, zejména prostřednictvím Konfederace zaměstnavatelských a podnikatelských svazů, Družstevní asociace ČR, Hospodářské komory ČR, Svazu obchodu a cestovního ruchu ČR a Asociace českého tradičního obchodu. Svaz napomáhá rozvoji společných podnikatelských aktivit družstev a působí jako integrující činitel v jednotlivých oblastech činnosti spotřebních družstev. Poskytuje svým členům pomoc v právní oblasti, při zavádění moderního managementu, při zpracování finančních, daňových, účetních a ekonomických analýz, v oblasti členských vztahů a při řešení pracovně právní problematiky. Významně pomáhá při vzdělávání managementu jednotlivých družstev a zajišťování komplexního informačního servisu. Stará se také o podporu propagace aktivit spotřebních družstev a společné značky COOP prostřednictvím PR a marketingových aktivit včetně moderních technologií jako internet a sociální sítě. Na úrovni Evropské unie je svaz aktivní v rámci organizace Euro Coop, která zastupuje evropská spotřební družstva při vyjednávání s orgány EU a pomáhá při výměně zkušeností a spolupráce mezi jednotlivými národními svazy. Spotřební družstva provozují prodejny ve většině zemí Evropy a většinou pod značkou COOP. V mnoha zemích jsou také jedničkami na trhu.

Mezi významné aktivity svazu patří podpora vzdělávání a provoz osmi středních škol v České republice. Všechny jsou zařazeny do sítě MŠMT ČR jako školy soukromé a mají právní postavení společnosti s ručením omezeným. Zaměřují se převážně na oblast obchodní a oblast služeb, oblasti hotelnictví,

gastronomie a cestovního ruchu, ale nabízejí k výuce i ekonomické obory a informatiku nebo naopak některé obory řemeslné. Žáci se připravují v oborech středoškolského vzdělání vedoucích k získání výučního listu, nebo v oborech zakončených maturitní zkouškou a také ve VOŠ. Znalosti a dovednosti našich žáků jsou na velmi dobré úrovni, což prokazují na řadě celostátních a mezinárodních soutěží a přehlídek, kterých se stále pravidelně zúčastňují a kde se stále velmi dobře umísťují. Z dalších činností jsou pak významné obchodní společnosti založené Svazem. Jde například o mobilního virtuálního operátora COOP Mobil, který poskytuje levnější volání i data, a propojuje nakupování a telekomunikaci. Zákazníci tak mohou získat slevy za pravidelné nákupy, nebo volné minuty při zakoupení vybraných výrobků. Svým věrnostním programem je COOP Mobil unikátní v celé České republice.

Obchodní korporace SČMSD a družstev

Manažerský institut COOP, společnost s ručením omezeným

Slavětínská 82, 190 14 Praha 9 - Klánovice

tel: 281 960 104

e-mail: micoop@micoop.cz

IČO: 63986752

jednatel ve funkci ředitele PhDr. Ludvík Vomáčka, CSc.

COOP Centrum družstvo

U Rajske zahrady 1912/3, 130 00 Praha 3 – Žižkov

tel: 224 106 291-2

e-mail: coop@coop.cz

IČO: 60194910

generální ředitel Ing. Josef Plesník

COOP MORAVA, s. r. o.

Sukova 553/2, 659 40 Brno – Brno-město

tel: 542 216 122-4

e-mail: coopmorava@coopmorava.cz

IČO: 48911011

jednatel ve funkci ředitele Ing. Rostislav Mahdal

COOP Mobil, s.r.o.

U Rajske zahrady 1912/3, 130 00 Praha 3 – Žižkov

tel: 234 499 444

e-mail: podpora@coopmobil.cz

IČO: 02129485

**8 středních odborných učilišť, středních odborných škol
a odborných škol, s.r.o.**

SVAZ ČESKÝCH A MORAVSKÝCH VÝROBNÍCH DRUŽSTEV – SČMVD

Svaz českých
a moravských
výrobních družstev

Václavské nám. 21, 113 60 Praha 1
tel: 224 109 312, 224 109 311
e-mail: predseda@scmvd.cz
<http://www.scmvd.cz>

předseda Ing. Leo Doseděl

1. místopředseda Ing. Martin Beran,
předseda Dřevotvar družstvo, Jablonné nad Orlicí
e-mail: martin.beran@drevotvar.cz

***místopředseda pro řešení problematiky družstev
sídlících na území Čech Ing. Václav Valter,***
předseda Kovodružstvo, výrobní družstvo Strážov
e-mail: valter@kovostrazov.cz

***místopředsedkyně pro řešení problematiky druž-
stev sídlících na území Moravy Jaroslava Poláková,***
předsedkyně KOVO KONICE, výrobní družstvo
e-mail: kovokonice.predseda@email.cz

Ing. Leo Doseděl

SVAZ ČESKÝCH A MORAVSKÝCH VÝROBNÍCH
DRUŽSTEV

Svaz českých a moravských výrobních družstev (SČMVD) patří mezi největší a nejvýznamnější svazy zaměstnavatelů v České republice. Je představitelem silné skupiny výrobních družstev, zastupuje jejich zájmy při jednáních s vládou, ministerstvy, volenými zástupci v Parlamentu ČR i na úrovni místní správy a samosprávy, podporuje členská družstva širokou škálou odborných činností a služeb ve stěžejních ob-

lastech podnikání a vytváří a prosazuje podmínky pro jejich rozvoj.

Členskou základnu svazu tvoří více než 170 výrobních družstev z celé České republiky. Jedná se především o malé a střední podniky, jejichž činnost

má přímý vliv na stabilizaci ekonomiky státu. Výrobní družstva jsou klíčovým partnerem pro zaměstnanost a aktivním spolutvůrcem podnikatelského prostředí. Činnost družstev představuje širokou škálu odvětví, která zahrnují obory ve stavebnictví, strojírenství, automobilovém průmyslu, chemickém a kosmetickém průmyslu, výrobu automatizovaných pracovišť, nábytku, plastů, obalů, oděvů nebo hraček, ale také potravin a poskytování služeb. V současné době svaz sdružuje také téměř 40 výrobních družstev, která zaměstnávají přes 50 % osob se zdravotním postižením a plní tak důležitou sociální roli v zapojení zdravotně postižených na chráněném trhu práce, což je předpokladem jejich hodnotné společenské integrace.

Mezi výrobními družstvy je řada předních českých firem ve svých oborech, jež jsou dynamickými a prosperujícími podniky, využívají nejmodernějších výrobních technologií, a některá, jako největší výrobci ve svých odvětvích, také udávají trendy. Úspěšnost družstev dokládají na jedné straně výborné ekonomické výsledky, jichž dlouhodobě dosahují, ale také ocenění pro firmy a jejich manažery v nejprestižnějších českých podnikatelských a manažerských soutěžích. Česká kvalita, spolehlivost a užití pokročilých a technologicky náročných výrobních postupů učinily z výrobních družstev stabilní partnery zahraničních i nadnárodních společností z řady odvětví. Například v náročném automobilovém průmyslu se družstva stala prověřenými subdodavateli prakticky všech automobilek na evropském trhu. Výrobky družstev mají odbyt v České republice a zejména v zahraničí, mnohá z družstev patří mezi významné exportéry a většinu své produkce vyváží do členských států EU, USA i do rozvojových zemí.

SČMVD je předním členem nejvýznamnějších národních hospodářských a zaměstnavatelských organizací, jimiž jsou Konfederace zaměstnavatelských a podnikatelských svazů ČR (KZPS), Svaz průmyslu a dopravy ČR (SP ČR), Hospodářská komora ČR (HK ČR) a Družstevní Asociace ČR (DA ČR). České družstevnictví zastupuje v mezinárodních organizacích, zejména v Mezinárodní organizaci průmyslových a řemeslných výrobních družstev (CICOPA) a Evropské konfederaci výrobních a sociálních družstev a podniků s účastí zaměstnanců (CECOP). Prostřednictvím DA ČR se svaz podílí na činnosti Mezinárodního družstevního svazu (ICA) a Družstev Evropa (Cooperatives Europe).

Aktuální témata SČMVD pro rok 2023

- předkládání podnětů vládě, jednotlivým ministerstvům, zástupcům v Parlamentu i ostatním veřejným institucím a prosazování společných zájmů členských výrobních družstev ve všech rovinách podnikatelského prostředí s cílem zlepšit podmínky pro malé a střední podniky a výrobní družstva ve struktuře hospodářství České republiky,
- přímá podpora členských výrobních družstev,
- rozvoj obchodní spolupráce s ostatními členskými svazy Družstevní Asociace ČR,
- vytváření podmínek pro zaměstnávání zdravotně postižených osob se záměrem zajistit jejich společenskou integraci pomocí zařazení do pracovního procesu a podpora příspěvku k eliminaci negativního dopadu růstu minimální mzdy na činnost výrobních družstev, která zaměstnávají více než 50 % OZP.

SČMVD i nadále aktivně podporuje zakládání nových výrobních družstev. Bohužel jen málo zejména začínajících podnikatelů si uvědomuje, že založení výrobního podniku ve formě družstva je v dnešní době velmi efektivní a v mnoha případech výhodnější než jiné formy podnikání. Jaké jsou přednosti a specifika výrobního družstva?

Družstevní forma podnikání:

- nabízí zcela srovnatelné možnosti podnikání včetně úpravy vlastnických vztahů s širším uplatněním specifických pravidel ve stanovách,
- účelem výrobního družstva je primárně podnikání, ale může být založeno také za účelem vzájemné podpory svých členů nebo třetích osob,
- charakteristickými rysy družstva jsou demokratické principy v účasti členů na podnikání a otevřenost pro přijímání členů nebo pracovníků bez členského poměru,
- každý člen družstva se podílí na základním kapitálu, majetku družstva a výsledcích jeho hospodaření podle zákona a valnou hromadou schválených pravidel.

Založení družstva:

- zájemci o založení výrobního družstva se mohou obrátit na pracovníky svazu, bližší informace jsou případně uvedeny na webových stránkách: www.scmvd.cz.

Výhody členství v SČMVD:

- zázemí v jednom z nejvýznamnějších svazů zaměstnavatelů v České republice,
- odborní pracovníci svazu poskytují členským družstvům profesionální servis odborných činností a služeb ve všech stěžejních oblastech podnikání (právní, daňové a finanční poradenství, ekologie, zaměstnávání OZP, podpora marketingu a exportu),
- poradenství a zpracování projektů z programů strukturálních fondů na profesionální úrovni,
- společné nákupy elektrické energie, plynu, služeb operátorů, pohonných hmot i operativní leasing, to vše členským družstvům snižuje náklady a zvyšuje tak jejich konkurenceschopnost,
- družstva mohou využít výhodné pojistné podmínky u pojišťovny Kooperativa,
- možnost vzájemné výrobní kooperace s dalšími českými a moravskými výrobními družstvy i navázání spolupráce a kooperací s družstvy ze zahraničí.

Zájmová sdružení výrobních družstev

– oborová seskupení s různou právní subjektivitou

Klaster českých nábytkářů, družstvo

Sdružení KOVO v oblasti kovovýroby a příbuzných oborů

Sdružení poskytovatelů bezpečnostních služeb

Sdružení textilních, oděvních a kožedělných družstev

ZEMĚDĚLSKÝ SVAZ České republiky – ZS ČR

Hybernská 1613/ 38, 110 00 Praha 1
tel: 226 211 000
e-mail: info@zscr.cz
http://www.zscr.cz

předseda: Ing. Martin Pýcha
e-mail: pycha@zscr.cz

ředitel: Ing. Jan Ulrich
e-mail: ulrich@zscr.cz

statutární místopředseda: Ing. Jaroslav Vaňous
e-mail: vanous@zdsloupnice.cz

místopředseda: Ing. Svatopluk Müller
e-mail: muller@zemagro.cz

místopředseda a předseda Družstevní rady ZS ČR
Ing. Martin Lev
e-mail: martin.lev1@seznam.cz

Ing. Martin Pýcha

ZEMĚDĚLSKÝ SVAZ ČR

KDO JSME?

Zemědělský svaz ČR je sdružení zemědělských společností, zemědělských a odbytových družstev a dalších podnikatelů, jejich podnikání je zaměřeno na zemědělství.

Prosazujeme zájmy svých členů v oblasti zemědělské produkce a jejího odbytu.

Usilujeme o rozvoj zemědělství a venkova.

Pomáháme svým členům v rozvoji jejich podnikatelských aktivit.

Poskytujeme služby, poradenský servis a vzdělávání.

Zemědělský svaz je členem evropských nevládních organizací jako např. COPA/COGECA, jejichž prostřednictvím se účastní důležitých jednání ohledně společné zemědělské politiky a snaží se vyjednávat rovné podmínky pro české zemědělce.

PROČ SE STÁT ČLEMEM ZEMĚDĚLSKÉHO SVAZU?

Informační servis – členové svazu týdně dostávají ucelené zprávy s aktuálními informacemi z oblasti legislativy, dotací, cenových analýz a statistik, ale i politiky, ekonomiky apod.

Právní poradenství – členové svazu mají možnost se v právních otázkách bezplatně obrátit na právní oddělení (právní rady, posouzení právních dokumentů, pomoc s komunikací s úřady a další)

Lobbing – vůči státním orgánům ve prospěch zemědělců.

Aktivní pomoc při vyhledávání zaměstnanců – na pracovním portálu www.pracevzemedelstvi.cz propojuje dceřiná společnost AgroJobs s.r.o. (agentura práce) nabídky práce v podnicích členů s vhodnými kandidáty, včetně realizace výběrového řízení na míru.

Pracovní místa – možnost zveřejňovat zdarma nabídky pracovních míst v podnicích na webových stránkách a ve vnitřní informační poště.

Programy ekonomické migrace – svaz je jedním z garantů ve vládních programech ekonomické migrace a umožňuje tak svým členům zařazení do programu pro získání zaměstnaneckých karet pro pracovníky z Ukrajiny, Arménie, Černé Hory, Filipín, Gruzie, Indie, Kazachstánu, Moldavska, Mongolska, Severní Makedonie nebo Srbska. Poradí, jak zaměstnat občany Ukrajiny s dočasnou ochranou (uprchlické vízum) nebo vízem strpění.

Výhodnější inzerce pro členy – svaz poskytuje svým členům možnost levnější inzerce práce na webových portálech jako je www.jobs.cz a www.prace.cz.

Levné volání s O2, T-Mobile a Vodafone – Členové svazu mohou volat levněji pod rámcovou smlouvu s O2, T-Mobile nebo Vodafone. Oproti běžným nabídkám výrazně ušetříte u volání, dat, mobilního internetu a roamingu.

Hromadný nákup elektřiny a plynu – členové svazu mohou prostřednictvím Komoditní burzy Kladno získat lepší cenu na trhu a dosáhnout tak výrazných úspor.

Pořádání seminářů a školení – svaz včetně jednotlivých územních organizací organizuje pro členy semináře a školení s cílem zvyšovat úroveň managementu a zaměstnanců.

Pomoc členům svazu řešit bezpečnost a ochranu zdraví při práci – pracovní režimy a další úkoly vyplývající ze zákoníku práce a dalších právních předpisů.

Organizace zahraničních a poznávacích zájezdů – Svaz i jeho územní organizace organizují zahraniční zájezdy pro členy svazu a jejich zaměstnance.

Uzavírání kolektivní smlouvy vyššího stupně – Svaz většinou uzavírá kolektivní smlouvu vyššího stupně s odbory. Ta je následně rozšiřována na všechny zemědělské podniky v ČR. Svaz se snaží v této roli tlumit a zrealňovat požadavky odborů především na nárůst mezd.

Příprava mladých lidí pro manažerské pozice – Svaz prostřednictvím Sdružení mladých manažerů organizuje setkání, školení, semináře, zahraniční cesty a výměnu zkušeností pro mladé pracovníky členských podniků svazu a připravuje je tak na manažerské a řídicí pozice.

Připomínkování legislativy a snaha o snižování byrokracie a administrativy – svaz pravidelně informuje členy svazu o připravovaných změnách legislativy s možností se k uvedeným návrhům vyjádřit.

Připravenost poskytnout pomoc při přírodních katastrofách – Svaz je připraven organizovat pomoc pro členy svazu, jejich zaměstnance a rodiny při přírodních katastrofách.

Školení IT dovedností – pro členy může být uspořádáno školení užívání internetu, MS Office (Word, Excel, PowerPoint, Outlook)

Vybrané odbytové organizace ZS ČR

KOMODITA MLÉKO

MLÉKO.CZ

Nádražní 238/7, Vyškov – Město,
682 01 Vyškov
info@mlekocz.eu
<https://www.mlekocz.eu/>

Mlékařské hospodářské družstvo JIH

Bílková 1003, 390 02 Tábor
tel: 381 256 999, fax: 381 259 509
e-mail: mhd_jih@volny.cz

Mléko Kunín - odbytové družstvo

Starý Jičín 26, 741 01 Jičín
Tel: 556 423 718
e-mail: info@mlekokunin.cz
<http://www.mleko.kunin.cz>

KOMODITA OBLÍ A OLEJNINY

Odbytové a hospodářské družstvo Pardubice

Pod viničí 2840, Pardubice 530 02
Tel.č. 466 301 048
e-mail: vitezslav.novak@ohd.cz
<http://www.ohd.cz>

Hospodářské družstvo Žatec

Karlovarská 107, 439 83 Lubenec
tel. č.: 415 212 192
e-mail: hod.podborany@seznam.cz

Družstvo Agroinvest

Hyberská 38, 110 00 Praha 1
tel/fax: 226 200 710
e-mail: info@druzstvo-agroinvest.cz

Družstva a sdružení, která nejsou členy DA ČR

Sdružení bytových družstev a společenství vlastníků

ČR, z.s. - SMBD

Těšnov 1163/5, 110 01 Praha 1

tel. č.: 224 805 511

tel. č.: 224 805 170

e-mail: sdruzeni@bytovadruzstva.cz

<http://www.bytovadruzstva.cz>

předseda **JUDr. František Lébl**

místopředseda **JUDr. Ivana Šimonková**

místopředseda **JUDr. JUDr. Jan Opletal**

místopředseda **JUDr. Bohuslav Švamberk**

ASOCIACE DRUŽSTEVNÍCH ZÁLOŽEN ADZ

Radlická 751/113e, 1580 00 Praha 5

e-mail: prezidium@asociacedz.cz

<http://www.asociacedz.cz>

II. Faktografická část

ZÁKLADNÍ ÚDAJE O DRUŽSTVECH – stav k 31. 12. 2023

a) Družstva sdružená v členských svazech DA ČR

	SČMBD	SČMSD	SČMVD	ZS ČR
počet družstev	688	44	175	339
počet členů	620 730	94 305	2 224	1 037
počet zaměstnanců (pracovníků)	2 309	12 379	10 665	18 700*

* údaj za všechna zemědělská družstva v ČR

Družstev v členských svazech DA ČR 1 246

b) Družstva, která nejsou členy DA ČR

	Peněžní družstva	Zemědělská družstva	Bytová družstva
počet družstev	6	161	1 582**
počet členů	12 154	-	72 340*

– není sledováno

* z toho nebyt. prostor 5 889

** včetně SVJ

Družstev mimo DA ČR 1 749

Poznámka:

V ČR existuje dále velké množství družstev a společenství, která nejsou členy žádného ze zde uvedených svazů a sdružení.

a) DRUŽSTVA SDRUŽENÁ V ČLENSKÝCH SVAZECH DA ČR**Svaz českých a moravských bytových družstev**

	rok 2022	rok 2023
počet členů (BD + SVJ)	691	688
počet spravovaných bytů	631 567	620 730
počet SVJ, v nichž je čl. družstvo členem, nebo jej spravuje	15 763	16 291
průměrný předpis nájemného (Kč/m ²)	39	40
průměrný poplatek člena družstva za správu (Kč/měsíc)	194	201
počet zaměstnanců všech členů	2 309	2 236

Poznámka:

Data týkající se jednotlivých sdružení jsou zahrnuta v celkové statistice SČMBD.

Svaz českých a moravských spotřebních družstev

	rok 2022	rok 2023
počet členů	96 705	94 305
počet družstev	45	44
počet zaměstnanců	12 645	12 379
maloobchodní obrát celkem (v mil. Kč běžných cen)	33 580	34 435
počet maloobchodních prodejen	2 506	2 505
počet provozoven veřejného stravování	8	9
prodejní plocha maloobchodních prodejen (m ²)	389 764	397 896
velkoobchodní obrát celkem (v mil. Kč)	10 664	11 095
počet velkoobchodních skladů - běžný	30	29
hrubá skladová plocha velk. skladů - běžný (v m ²)	133 854	127 536
objem potravinářské výroby (v mil. Kč)	413,5	452,6

Obchodní korporace

	počet zaměstnanců v roce		výnosy (v tis. Kč) v roce	
	2022	2023	2022	2023
Manažerský institut COOP	4	4	14 047	17 267
COOP Centrum a COOP MORAVA	63	62	14 824 670	15 182 756

Školský systém SČMSD a družstev

	počet škol v roce		počet žáků v roce		počet zaměstnanců v roce	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
SOU, SOŠ, OŠ	8	8	2 975	3 195	294	314

Svaz českých a moravských výrobních družstev

	rok 2022	rok 2023
počet členů	2 326	2 224
počet družstev	188	175
počet pracovníků	11 612	10 665
počet právnických osob	161	184
hospodářský výsledek (mil. Kč)	978	579
mzdové prostředky (mil. Kč)	2 988	2 866
průměrný měsíční výdělek v Kč	27 524	29 363
obrat (mil. Kč)	16 983	16 063
objem exportu (mil. Kč)	4 149	3 380
objem importu (mil. Kč)	1 824	1 396

přidaná hodnota – dle novelizace účetních předpisů/vyhláška č. 500/2002 Sb./ se od 1. 1. 2016 nevykazuje.

Zemědělský svaz ČR

	rok 2022	rok 2023
počet družstev v ČR	500	500
počet zaměstnanců družstev	19 000	18 700
počet členů ZS ČR celkem	1 032	1 037
z toho:		
- zeměd.a odbyt. družstev	337	339
- obchodních společností	475	476
- ostatních členů	220	222
- výměra obhospodařované zemědělské půdy členy ZS ČR (mil. ha)	1,13	1,12
- podíl na celkové výměře z. p. dle evidence půdních bloků	32,3 %	32,0

Podnik s kapitálovou účastí DA ČR**REALCOOP, s. r. o.**

	rok 2022	rok 2023
počet pracovníků	6	6
výnosy/obrat (mil. Kč)	4,11	3,71

b) DRUŽSTVA, KTERÁ NEJSOU SDRUŽENA V ČLENSKÝCH SVAZECH DA ČR

Sdružení bytových družstev a společenství vlastníků ČR, z. s.

	rok 2022	rok 2023
počet bytů (členů)	74 195*	72 340*
počet členů	1 623**	1 582**

* z toho **5 889** nebyt.prostor

** včetně SVJ

Údaje poskytl: Sdružení bytových družstev a společenství vlastníků ČR, z.s.

Peněžní družstevnictví

	rok 2022	rok 2023
počet funkčních záložen	6	6
počet členů	11 754	12 154
celkem vklady (úspory) členů (v tis. Kč)	7 463	7 835
celkem úvěry členům (v tis. Kč)	4 272	4 355
záložny v likvidaci	4	3
záložny v konkursu	11	9

Údaje poskytl: ČNB, Sekce dohledu nad finančním trhem, Na Příkopě 28, 115 08 Praha 1

III. Přehled právních předpisů

PŘEHLED PRÁVNÍCH PŘEDPISU UPRAVUJÍCÍCH POMĚRY DRUŽSTEV

1. K vývoji právní úpravy družstva lze uvést, že v době vzniku prvních družstev (první družstvo na světě vzniklo v severoanglickém Rochdalů nedaleko Manchesteru v roce 1844 a na území dnešní České republiky v Praze již v roce 1847) u nás žádná právní úprava družstva neexistovala. Družstva se formovala jako tzv. „výdělečné spolky“, podle císařského patentu č. 253/1852 ř. z., který však potřebám vznikajících družstev vyhovoval jen velmi málo. Historicky prvním družstevním zákonem byl zákon č. 70/1873 ř. z., o výdělkových a hospodářských společenstvech, ze dne 9. dubna 1873, který byl (ve znění pozdějších změn a doplňků) na našem území zcela zrušen v r. 1954, a to zákonem č. 53/1954 Sb., o lidových družstvech a družstevních organizacích. Ve vztahu k bytovým družstvům byl v roce 1959 schválen zákon č. 27/1959 Sb., o družstevní bytové výstavbě. Tyto zákony (jak zákon o lidových družstvech a družstevních organizacích, tak i zákon o družstevní bytové výstavbě) byly zrušeny zákonem č. 109/1964 Sb., hospodářský zákoník.
2. Zákon č. 94/1988 Sb., o bytovém, spotřebním a výrobním družstevnictví (nabyl účinnosti dne 1. července 1988), kterým byl novelizován hospodářského zákoníku, zrušil téměř všechna ustanovení části třetí hospodářského zákoníku. Zachován zůstal pouze § 76 (základní ustanovení obsahující také výčet družstevních organizací) a § 95 (družstevní vlastnictví). Dnem 1. června 1990 nabyl účinnosti zákon č. 176/1990 Sb., o bytovém, spotřebním, výrobním a jiném družstevnictví.
3. Ve vztahu k zemědělskému družstevnictví byl v roce 1949 schválen zákon č. 69/1949 Sb., o jednotných zemědělských družstvech. Avšak podstatně podrobnější úpravu zemědělských družstev provedl až zákon č. 49/1959 Sb., o jednotných zemědělských družstvech, který byl zrušen zákonem č. 122/1975 Sb., o zemědělském družstevnictví. Ten pak byl zrušen zákonem č. 90/1988 Sb., o zemědělském družstevnictví. V roce 1990 byl schválen zákon č. 162/1990 Sb., o zemědělském družstevnictví.
4. Samostatnou právní úpravu družstevnictví (zemědělského i nezemědělského) zrušil zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, který nabyl účinnosti dnem 1. ledna 1992. S tím úzce souvisela takzvaná transformace, která navazovala na přechodná ustanovení obchodního zákoníku v § 765 odst. 1. Právní základ

transformace tvořil zákon č. 42/1992 Sb., o úpravě majetkových vztahů a vypořádání majetkových nároků v družstvech.

5. Bez ohledu na to, zda byla právní úprava družstva provedena samostatnými zákony, nebo byla součástí společné právní úpravy s obchodními společnostmi, veškerá družstva se v rámci své činnosti řídila (a nadále řídí) mnoha dalšími právními předpisy, stejně jako další právnické osoby (např. právní předpisy v oblasti daní, účetnictví, životního prostředí, veřejných rejstříků právnických a fyzických osob, živnostenského podnikání a podobně).
6. V současné době je základem právní úpravy družstva (od 1. ledna 2014) zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích). Současně se ve vymezeném rozsahu (stejně jako u dalších obchodních korporací) použijí také ustanovení o právnických osobách obsažená v zákoně č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.
7. Vedle obecné právní úpravy družstva v zákoně ob obchodních korporacích je součástí právního řádu ve vztahu k družstvům zvláštní právní úprava v některých dalších zákonech. Jde zejména o zákon č. 125/2008 Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev, upravující fúze, rozdělení a změny právní formy družstva, či zákon č. 307/2006 Sb., o evropské družstevní společnosti.
8. Ve vztahu k peněžním družstvům je to zákon č. 87/1995 Sb., o spořitelních a úvěrních družstvech a některých opatřeních s tím souvisejících a o doplnění zákona České národní rady č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů. Činnosti bytových družstev se týká zákon č. 378/2005 Sb., o podpoře výstavby družstevních bytů, dále zákon č. 311/2013 Sb., o převodech vlastnického práva k jednotkám a skupinovým rodinným domům některých bytových družstev a o změně některých zákonů, jakož i zákon č. 72/1994 Sb., o vlastnictví bytů (byť v omezeném rozsahu, protože ve vazbě na novou právní úpravu v občanském zákoníku byl zrušen).
9. K právní úpravě družstva se do určité míry váže také zákon č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví (pro případ, že je pojišťovna založena v právní formě družstva).

IV. Členství v mezinárodních organizacích

DRUŽSTEVNÍ ASOCIACE ČR

- Mezinárodní družstevní svaz – MDS (International Co-operative Alliance – ICA)
- Družstva Evropa (Evropský region MDS)
- Koordinační výbor Družstva Evropa pro EU (EUCC, dříve CCACE)

STAV ČESKÝCH A MORAVSKÝCH BYTOVÝCH DRUŽSTEV

- Mezinárodní družstevní svaz (International Co-operative Alliance), prostřednictvím DA ČR
- Družstva Evropa (Evropský region MDS) prostřednictvím DA ČR

STAV ČESKÝCH A MORAVSKÝCH SPOTŘEBNÍCH DRUŽSTEV

- Mezinárodní družstevní svaz (International Co-operative Alliance), prostřednictvím DA ČR
- Světová organizace spotřebních družstev CCW (Consumer Co-operatives Worldwide)
- Evropské sdružení spotřebních družstev EUROCOOP (European Community of Consumer Co-operatives)
- Družstva Evropa (Evropský region MDS) prostřednictvím DA ČR

STAV ČESKÝCH A MORAVSKÝCH VÝROBNÍCH DRUŽSTEV

- Mezinárodní družstevní svaz (International Co-operative Alliance), prostřednictvím DA ČR
- CICOPA – Mezinárodní organizace průmyslových a řemeslných výrobních družstev – celosvětová organizace
- CECOP – Evropská konfederace výrobních a sociálních družstev a podniků s účastí zaměstnanců
- Česko-německá obchodní a průmyslová komora

- Evropský hospodářský a sociální výbor (EHSV) – poradní výbor EK (prostřednictvím KZPS)
- Česká podnikatelská reprezentace při EU (CEBRE) – jako členská organizace zřizovatelských uskupení využívá SČMVD poskytované služby

ZEMĚDĚLSKÝ SVAZ ČESKÉ REPUBLIKY

- Mezinárodní družstevní svaz (International Co-operative Alliance), prostřednictvím DA ČR
- Výbor evropských agrárních producentů (COPA)
- Všeobecný výbor zemědělských družstev v EU (COGECA)
- Celosvětový think – tank FARMEUROPE
- Družstva Evropa (Evropský region MDS) prostřednictvím DA ČR

OSOBNÍ ZASTOUPENÍ

Valné shromáždění MDS (ICA):

Ing. Pavel Březina, předseda představenstva DA ČR a předseda SČMSD

Ing. Jan Vysloužil, předseda SČMBD

Ing. Leo Doseděl, předseda SČMVD

Ing. Martin Pýcha, předseda ZS ČR

Ostatní družstevní struktury:

Ing. Leo Doseděl, předseda SČMVD

- zástupce DA ČR v Mezinárodním družstevním svazu (ICA)

Ing. Jan Vysloužil, předseda SČMBD

- zástupce DA ČR v Mezinárodním družstevním svazu (ICA)

Ing. Martin Pýcha, předseda ZS ČR

- zástupce DA ČR v Mezinárodním družstevním svazu (ICA)

Ing. Pavel Březina, předseda SČMSD

- předseda Asociace českého tradičního obchodu (AČTO)

- člen představenstva Hospodářské komory ČR, předseda sekce obchodu a služeb při Hospodářské komoře ČR

- člen představenstva Svazu obchodu a cestovního ruchu ČR

- viceprezident Konfederace zaměstnavatelských a podnikatelských svazů pro oblast spotřebních družstev

- zástupce DA ČR v představenstvu Evropského sdružení spotřebních Družstev Euro Coop

V. Factual (Statistical) Part in the English language

BASIC INFORMATION ON CO-OPERATIVES – STATE AS AT 31/12/2022

a) Co-operatives associated in Co-operative Association of the Czech Republic (CACR)

	UCMHC	UCMCC	UCMPC	AACR
number of co-operatives	688	44	175	339
number of members	620 730	94 305	2 224	1 037
number of employees (workers)	2 309	12 379	10 665	18 700*

Co-operatives in CACR member unions 1 246

* data for all agricultural co-operatives in the CR

b) Co-operatives which are not members of CACR

	Financial co-operatives	Agricultural co-operatives	Housing co-operatives
number of co-operatives	6	161	1 582**
number of members	12 154	-	72 340*

– not monitored

* Flats + non residential premises **5 889**

** including associations of flat owners

Co-operatives outside CACR **1 749**

Note:

In the Czech Republic there are many cooperatives and corporations that are not members of any mentioned unions or associations.

a) CO-OPERATIVES ASSOCIATED IN CACR MEMBER UNIONS**Union of Czech and Moravian Housing Co-operatives (UCMHC)**

	year 2022	year 2023
Number of members (housing co-operatives + associations of flat owners)	691	688
Number of managed flats	631 567	620 730
Number of associations of flat owners in which a member co-operative is a member or which are under its management	15 763	16 291
average lease regulation (CZK/m ²)	39	40
average of cooperative member fee for administration (CZK/Month)	194	201
Number of employees of all members	2 309	2 236

Note: Data relating to the individual associations are included in the UCMHC overall statistics

Union of Czech and Moravian Consumer Co-operatives (UCMCC)

	year 2022	year 2023
number of members	96 705	94 305
number of co-operatives	45	44
number of employees (workers)	12 645	12 379
retail sales (million CZK)	33 580	34 435
Number of retail stores	2 506	2 505
Number of public catering establishments	8	9
Sales area of retail stores (square meter)	389 764	397 896
Wholesale turnover total (million CZK)	10 664	11 095
Number of large capacity storages-regular	30	29
approximate storage area of wholesale warehouses – usual (square meter)	133 854	127 536
Volume of food production) (in millions of CZK)	413,5	452,6

Enterprises of UCMCC and co-operatives

	number of employees		proceeds (,000 CZK)	
	year 2022	year 2023	year 2022	year 2023
Management Institute	4	4	14 047	17 267
COOP Centrum and COOP MORAVA	63	62	14 824 670	15 182 756

System of education of UCMCC and co-operatives

	number of schools		number of students		number of employees	
	year 2022	year 2023	year 2022	year 2023	year 2022	year 2023
SOU, SOŠ, OŠ*	8	8	2 975	3 195	294	314

Union of Czech and Moravian Production Co-operatives (UCMPC)

	year 2022	year 2023
number of members	2 326	2 224
number of co-operatives	188	175
number of workers	11 612	10 665
number of legal entities	161	184
trading income (million CZK)	978	579
wage funds (million CZK)	2 988	2 866
average monthly earnings (CZK)	27 524	29 363
turnover (million CZK)	16 983	16 063
exports (million CZK)	4 149	3 380
imports (million CZK)	1 824	1 396

Agricultural Association of the Czech Republic (AACR)

	year 2022	year 2023
number of co-operatives in CR	500	500
number of co-operative employees	19 000	18 700
total number of AACR members	1 032	1 037
of which:		
- agricultural and sales co-ops	337	339
- trading companies	475	476
- other members	220	222
- area of agricultural land under cultivation by AACR members (million hectares)	1,13	1,12
- share in total area of agricultural land pursuant to land block register	32,3 %	32,0

**Enterprise with CACR's capital participation
REALCOOP, Ltd**

	year 2022	year 2023
number of workers	6	6
proceeds/turnover (million CZK)	4,11	3,71

b) CO-OPERATIVES WHICH ARE NOT MEMBERS OF CACR**Union of Housing Co-operatives and Associations of Flat Owners**

	year 2022	year 2023
number of co-operatives (including associations of flat owners)	74 195*	72 340*
number of Flats (member) (flats+ non-residential premises)	1 623**	1 582**

* of which 5 889 commercial premises

** including associations of flat owners

Financial co-operatives

	year 2022	year 2023
number of active savings societies	6	6
number of members	11 754	12 154
total deposits (savings) of members (,000 CZK)	7 463	7 835
total loans to members (,000 CZK)	4 272	4 355
savings societies in liquidation	4	3
savings societies in bankruptcy	11	9

Data provided by: Czech National Bank, Financial Market Supervision Department, Na Příkopě 28,
115 08 Prague 1

**VYBRANÉ ÚDAJE
O ČESKÉM DRUŽSTEVNICTVÍ
ZA ROK 2023**

**SELECTED DATA
ON THE CZECH CO-OPERATIVE
MOVEMENT IN 2023**

Kolektiv autorů

Vydala
DRUŽSTEVNÍ ASOCIACE
ČESKÉ REPUBLIKY

Vydání 1., Praha 2024
K tisku předáno v červnu 2024